

Nevezünk el (exo)bolygókat!

Mint ismeretes, égitestek végleges, hivatalos elnevezésére kizárólag az IAU illetékes bizottsága jogosult. Bizonyos esetekben (pl. kisbolygó felfedezésekor) a felfedező tesz javaslatot az égitest nevére, azonban ezt is az IAU hagyja jóvá.

Az IAU és a Zooniverse kezdeményezésére azonban szinte bárkinek lehetősége lesz javaslatot tenni 305 jól ismert exobolygórendszer egyes égitestjeinek elnevezésére. A 2008. december 31-e előtt felfedezett, összesen 260 bolygórendszer planétáinak javasolt neveit a www.nameexoworlds.org honlapon lehet majd beküldeni.

Fontos, hogy az előzetesen kiválasztott 20-30 égitest közül egynek a nevére csak csillagászattal foglalkozó, non-profit szervezetek, egyesületek, klubok tehetnek javaslatot (természetesen a tagok ötletei alapján), amelyek előzetesen regisztrálják magukat. A lehetőleg legfeljebb 16 betűből álló, könnyen kiejthető névvel szemben természetesen további elvárásokat is támaszt a felhívás. A nevet ne viselje már csillagászati objektum (ezek a <http://cds.u-strasbg.fr/cgi-bin/sesame> ill. a http://www.minorplanetcenter.net/db_search honlapokon ellenőrizhetők), nem lehetnek egyének, állatfigurák nevei, vagy politikai, katonai vagy vallási szempontból ismert helyszínek elnevezései. Nem utalhatnak üzleti tevékenységre sem, és természetesen nem állhatnak jogvédelem alatt. A kiválasztott nevet a szervezet rövid, angol nyelvű indoklással együtt küldi be.

Az összegyűlt javaslatokra bárki (kivéve a IAU vonatkozó bizottságának tagjait) szavazhatnak majd, miután a fenti honlapon regisztrálták magukat. Fontos tudni, hogy a nyertes nevek nem váltják fel a jelenleg is használt, hivatalos elnevezéseket, az új neveket az IAU, illetve más tudományos intézmények ismeretterjesztő közleményeikben használják majd fel.

*<http://nameexoworlds.org/>
– Molnár Péter*

Kulin György-emléktábla Óbudán

A magyarországi csillagászati ismeretterjesztés és az amatőrcsillagász mozgalom kiemelkedő alakja volt Kulin György, aki 110 évvel ezelőtt, 1905. január 28-án született Nagyszalontán.

Ígéretesen indult tudományos pályája az 1930-as évek közepén, kisbolygó- és üstökös-felfedezőként hamarosan országos ismertségre tett szert. Tudománynépszerűsítő tevékenysége nem csupán könyvek, ismeretterjesztő cikkek, előadások sorából állt – felismerte a tudományág iránt érdeklődő műkedvelők, érdeklődők egyesületbe szervezésének jelentőségét is. A távcső világa c. könyv után a Csillagok Világa folyóirat indítása, majd a Magyar Csillagászati Egyesület, végül az Uránia Bemutató Csillagvizsgáló létrehozása jól jelzi ezt az életpályát.

Kulin György azonban nem csupán egy bemutatóhelyet kíván létrehozni – országos hálózatban gondolkodott. Az 1950-es évektől kezdődően folyamatosan létesültek bemutató csillagvizsgálók, amelyek a helyi csillagászatkedvelő közösségek számára jelentettek bázist. Ezen bázisok megszervezésében Kulin barátai, tanítványai vállaltak oroszlánrészt. Az óbudai Polaris Csillagvizsgáló 1979-ben létesült, mint bemutató csillagvizsgáló, ahol a távcsöves bemutatók mellett az ifjúság nevelésére is nagy hangsúlyt helyeztek. A Magyar Csillagászati Egyesület 2001-ben talált új otthonra Óbudán, a Polaris Csillagvizsgálóban – itt folytatjuk csillagászatnépszerűsítő és tehetséggondozó munkánkat.

A Magyar Csillagászati Egyesület emléktáblát helyez el alapítója emlékére az óbudai Polaris Csillagvizsgáló falán. A Kulin-emléktáblát január 28-án 16 órakor avatjuk fel. Az emléktábla-avatóra minden tagtársunkat, a csillagászat minden barátját tisztelettel és szeretettel meghívjuk. Avatóbeszédet mond Bús Balázs, Óbuda-Békásmegyer polgármestere.

A megemlékezés részletes programja honlapunkon olvasható (www.mcse.hu)

Magyar Csillagászati Egyesület